

Patientstatistik 2014

Arbets- och miljömedicinska mottagningen

Författare:

Carolina Bigert
Alkistis Nalbanti

Titel: Patientstatistik 2014, Arbets- och miljömedicinska mottagningen,
Centrum för arbets- och miljömedicin, Stockholms läns landsting

Författare: Carolina Bigert, överläkare, Med Dr och Alkistis Nalbanti, statistiker

Rapport: 2015:06

ISBN: 978-91-88361-00-4

Centrum för arbets- och miljömedicin arbetar för att minska arbets- och miljörelaterad ohälsa genom att identifiera och förebygga olika risker i arbets- och omgivningsmiljön. Vi arbetar med patientutredningar och kartläggning av risker, informationsspridning, undervisning och forskning.
Läs mer på webben: camm.sll.se

Innehåll

Inledning	4
Hur många patienter?	5
Vilka är orsakerna till remisserna?	6
Vem remitterade patienterna?	8
Vilka har deltagit i patientutredningarna?	9
Hur bedömdes sambandet med arbets- eller omgivningsmiljön?	10
Sammanfattning	10

Inledning

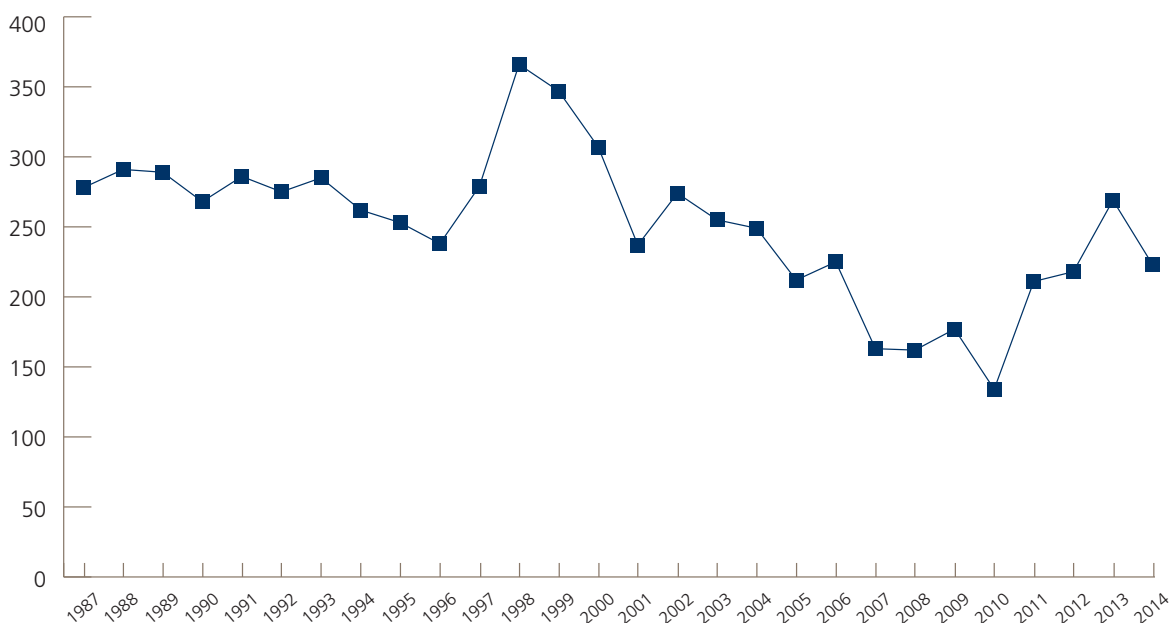
Här presenteras en sammanställning av verksamheten under 2014 vid den arbets- och miljömedicinska patientmottagningen vid Centrum för arbets- och miljömedicin, Stockholms läns landsting. Vid mottagningen utreds patienter med besvär som misstänks bero på arbets- eller omgivningsmiljön, efter remiss från läkare, Försäkringskassan eller AFA. Vi tar emot patienter från Stockholms län och Gotland. Vid mottagningen finns läkare, sjuksköterska, yrkeshygieniker, miljöhygieniker, ergonom, psykolog och kurator.

Syftet med sammanställningen är att få en överblick över verksamheten, följa förändringar i antal patienter, panoramata av orsaker till remittering, vilka som remitterar, och hur sambandet mellan sjukdomar och arbetet eller omgivningsmiljön bedöms.

Hur många patienter?

Under 2014 hade vi 223 nybesök hos läkare vid mottagningen (269 nybesök 2013 och 218 nybesök 2012). Ytterligare 27 utredningar genomfördes telefonbaserat (utan remiss) till gravida (25 gravidutredningar 2013) som undrat över risker i samband med arbetet eller omgivningsmiljön. Tidstrenden i antalet nybesök (gravidutredningar ej inkluderat) på mottagningen presenteras i figuren nedan:

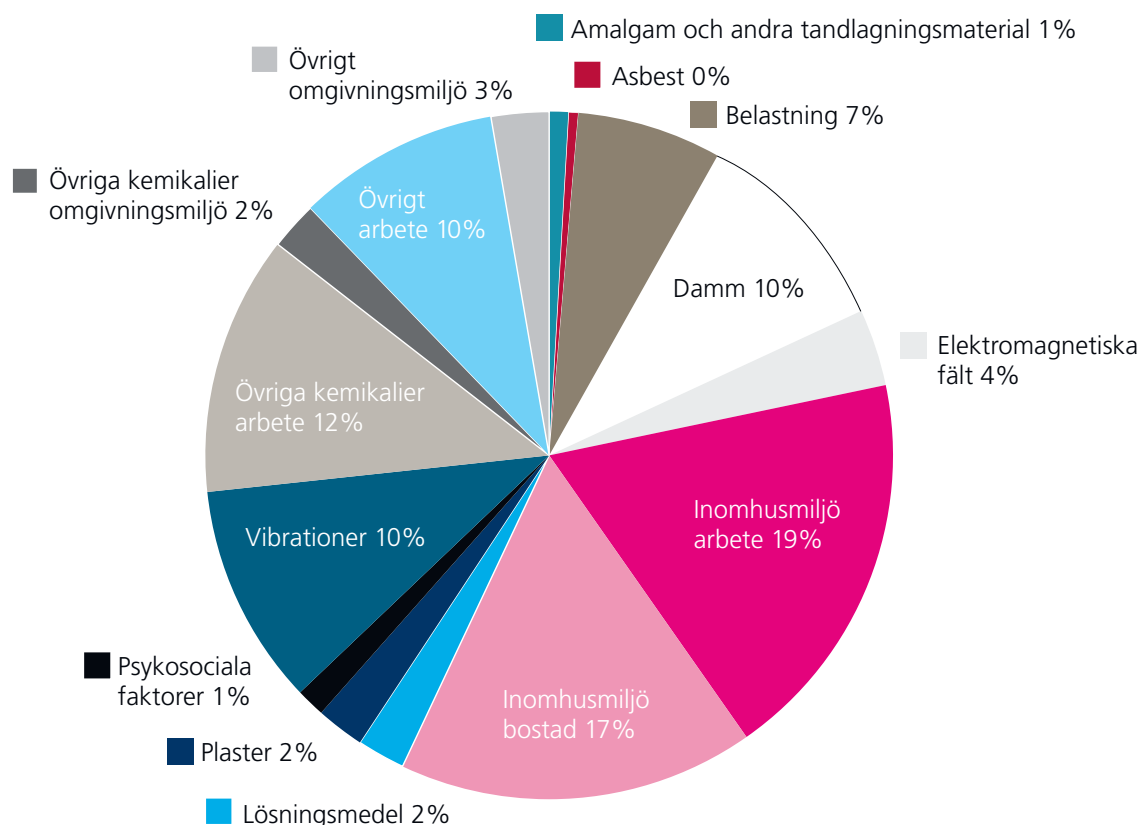
Antal nybesök per år, 1987 – 2014



Räknat på de senaste 15 åren (2000-2014) har antalet nybesök legat på i medeltal 220 per år, vilket är i nivå med antalet nybesök 2014. Statistiken fram till och med 2007 avser dock enbart den Arbetsmedicinska mottagningen och från och med 2008 en sammanslagen Arbets- och miljömedicinsk mottagning. Yrkesmedicinska kliniken vid Huddinge sjukhus slogs samman med den i Solna 1997. Statistiken från och med 1998 avser därför hela länets nybesök medan den för perioden 1987–1997 enbart avser den norra länsdelen.

Vilka är orsakerna till remisserna?

Fördelningen av olika exponeringar bland dem som remitterades under 2014 framgår av följande diagram:

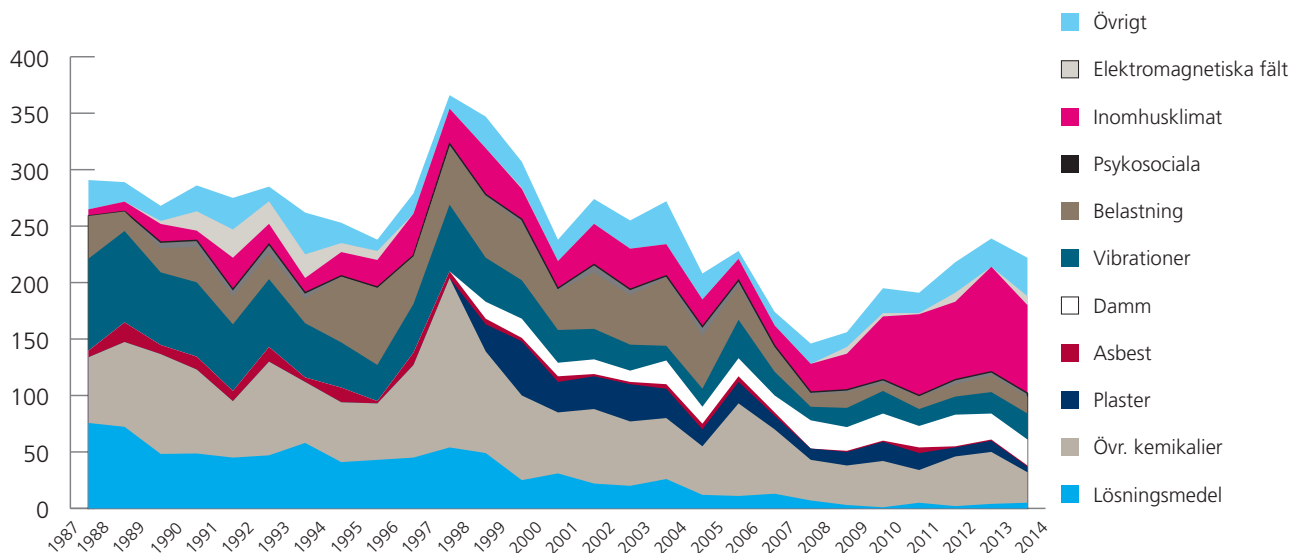


Frågeställningar kring inomhusmiljö dominerar fortfarande (totalt 36 procent 2014 jämfört med 39 procent 2013). Det är både utredningar kring exponering från dålig inomhusmiljö på arbetet (19 procent) och i bostäder (17 procent) som efterfrågas. Frågeställningar kring olika typer av kemikalier i arbetsmiljön är fortfarande en av de största grupperna (12 procent för kemikalier utöver plaster och lösningsmedel). Andelen remisser med frågeställningar kring exponering för damm (10 procent), vibrationer (10 procent) och belastning (7 procent) ligger väsentligen oförändrat jämfört med föregående år (för damm 10 procent 2013, vibrationer 8 procent och belastning 6 procent). Andelen remisser med frågor kring psykosociala faktorer är fortfarande låg, liksom för lösningsmedel. Vi hade 8 patienter (4 procent) med frågeställning elektromagnetiska fält (ingen 2013), två patienter med frågeställning kring amalgam och andra tandlagningsmaterial, och en om asbest.

Sedan 2009 redovisas "Amalgam och andra tandlagningsmaterial" separat. Tidigare ingick dessa i gruppen "Övrigt" (vid presentation av panoramat över tid nedan är dock amalgam fortfarande inkluderat i gruppen "Övrigt"). Före 1998 fanns en egen grupp för "Bildskärm" men nu ingår bildskärm i gruppen "Elektromagnetiska fält". Gruppen "Inomhusklimat" är numera uppdelad i "Inomhusmiljö arbete" och "Inomhusmiljö bostad" (men vid redovisning av förändringar i panoramat nedan är dessa två grupper hopslagna) och gruppen "Övrigt" är uppdelad i "Övrigt arbetsmiljö" respektive "Övrigt omgivningsmiljö" (även dessa två grupper är hopslagna vid redovisning av panoramat över tid).

Förändringar i panoramat jämfört med tidigare år framgår av följande diagram:

Exponeringsfaktorer bland patienter som remitterats 1987–2014

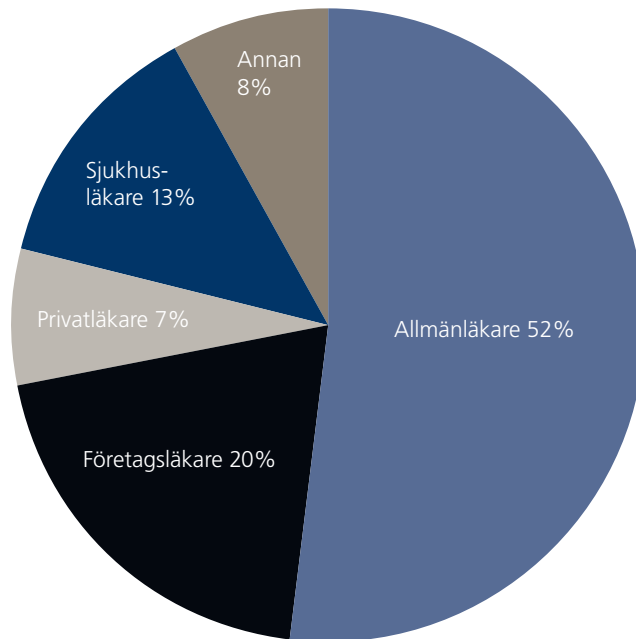


I ett längre tidsperspektiv ser vi en sjunkande trend avseende frågor kring exponering för organiska lösningsmedel, belastning och asbest samt en ökande andel frågor kring inomhusklimat.

Vem remitterade patienterna?

Fördelningen bland inremitterande läkare framgår av följande diagram:

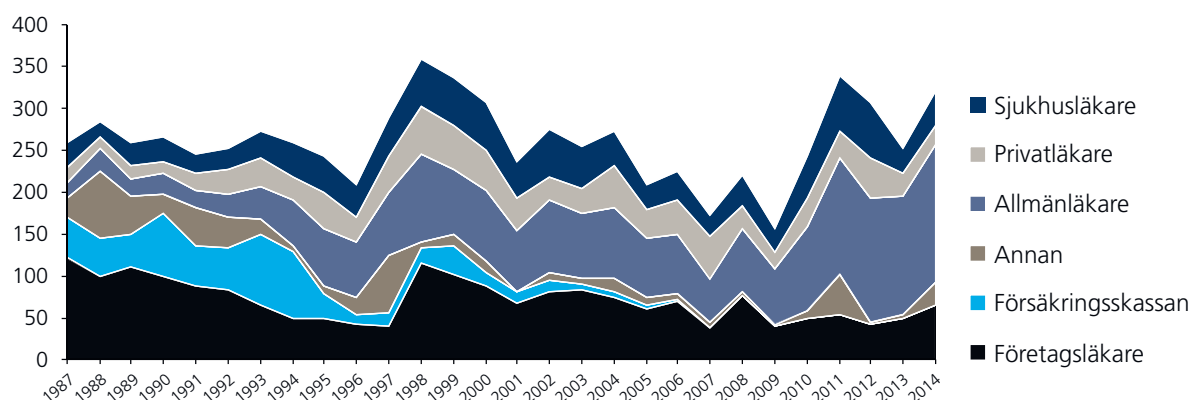
Inremitterande läkare 2014



Distriktsläkare/allmänläkare stod för den största andelen av remisserna vilket motsvarade 52 procent av remisserna (55 procent 2013), följt av företagsläkare, sjukhusläkare och privatläkare. Bland sjukhusläkare är det till stor del läkare vid lung-och allergikliniker som remitterar.

Tidstrender i vilka som remitterar framgår av följande diagram:

Inremitterande läkare 1987 – 2014



I ett längre tidsperspektiv ses att allmänläkarna/distriktsläkarna har stått för en ökande andel av remisserna medan företagshälsovården har en något minskande andel. Försäkringskassan remitterar inte längre patienter till mottagningen.

Vilka har deltagit i patientutredningarna?

- Alla patienter har vid de 223 nybesöken träffat och utretts av **läkare**.
 - Av dessa var det 111 patienter som efter läkarbesöket utreddes av **yrkeshygieniker** avseende exponering för kemiska eller fysikaliska arbetsmiljöfaktorer (jämfört med 176 patienter 2013) och 51 utredningar föranledde arbetsplatsbesök (43 arbetsplatsbesök 2013).
 - Det var 42 patienter som utreddes av **miljöhygieniker** avseende exponering för miljöfaktorer (31 patienter 2013) och 39 hembesök gjordes under året (34 hembesök 2013).
 - Det var 10 patienter som utreddes av **ergonom** avseende exponering för belastning i arbetet (19 patienter 2013) men inget arbetsplatsbesök gjordes (ett arbetsplatsbesök 2013).
 - Utredning eller bedömning av **psykolog** gjordes för 12 patienter (17 patienter 2013). Psykolog har även själv (utan föregående läkarbesök) utrett 7 patienter (utredning och kort intervention, MIINA) avseende t ex arbetsrelaterad stress (7 patienter även 2013). Psykolog har haft sammanlagt 93 återbesök under året inkluderande stöd, KBT-kontakter och arbetsskadeutredningar.
 - **Kurator** har haft 13 nybesök för bl.a. information om sjuk- och arbetsskadeförsäkringar, yrkesrådgivning och fortsatt stöd (21 patienter 2013).
 - I flertalet patientutredningar har vår **sjuksköterska** utfört blodprovstagning, lungfunktionsundersökning med spirometri och/eller exhalerat NO.
- Vid de 27 graviditetsutredningarna har samtliga patienter fått rådgivning av **läkare** varav **yrkeshygieniker** gjort exponeringsutredning för 6 patienter (10 patienter 2013).

Hur bedömdes sambandet med arbets- eller omgivningsmiljön?

Vid utredningar som avslutades under 2014 (graviditetsutredningar ej inräknade) bedömdes sambandet mellan sjukdom och arbets- eller omgivningsmiljön som säkert eller sannolikt i 63 procent av utredningarna, mindre troligt eller säkert ej i 34 procent av utredningarna och som ej bedömbart i 3 procent av utredningarna, vilket motsvarar en något lägre andel som bedömts ha säkert eller sannolikt samband jämfört med 2013 då motsvarande andel var 71 procent.

Sammanfattning

Sammanfattningsvis har vi under 2014 handlagt 223 nybesök hos läkare, varav 111 patienter även utretts av yrkeshygieniker, 42 av miljöhygieniker, 10 av ergonom, 12 av psykolog och 13 har träffat kurator. Psykolog har också haft 7 egna utredningar. Sjuksköterska har medverkat i flertalet utredningar. Vi har dessutom genomfört 27 graviditetsutredningar. Andelen remisser med frågeställningar kring inomhusmiljön har varit fortsatt mycket hög både för inomhusmiljö på arbetsplatser och i bostäder. Det är fortfarande vanligt med frågor kring exponering för kemikalier i arbetsmiljön. För damm, plaster, vibrationer och belastning finns en lite lägre men jämn tillströmning av remisser. Allmänläkarna är den alltmer dominerande gruppen av inremitterande läkare och företagsläkare är fortfarande den näst största gruppen.

